

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПСИХОЛОГІЯ»
СТ.ВИКЛАДАЧ САВУЛЯК В.О.**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ТЕСТИ-ОПИТУВАЛЬНИКИ

За наявних умов тематичного розмаїття і величезної кількості створених зарубіжними та вітчизняними психологами тестів-опитувальників нереально в межах будь-якого навчального курсу ознайомити студентів із різними за змістом досліджуваних психічних якостей методиками. При відборі опитувальників для даного змістового модуля ми ставили наступні завдання:

1) ознайомити із методиками, які стали одними з найвідоміших в історії психологічної діагностики і до сьогодні лідирують з кількості посилань на них у науковій та популярній психологічній літературі (16PF опитувальник Р.Кеттелла, опитувальники Г.Айзенка); 2) підібрати різні види опитувальників (однофакторні-багатофакторні, опитувальники рис -типологічні опитувальники тощо); 3) включити у програму курсу різні за способами і складністю обробки даних та інтерпретації результатів тести-опитувальники; 4) використати у лабораторній та самостійній роботі подібні за змістом методики, що дало би можливість подальшого якісного та кількісного порівняльного аналізу отриманих результатів (наприклад, різні типологічні опитувальники).

Перелік тем змістового модуля 4, винесених на дистанційне навчання.

1. Види тестів-опитувальників.
2. Шкала самооцінки тривожності Ч. Спілбергера - Ю. Ханіна.
3. Особистісні опитувальники Г.Айзенка.
4. Опитувальник структури темпераменту В.М.Русалова.
5. 16PF- опитувальник Р.Кеттелла.

Оформляються згідно вимог і подаються за встановленим графіком звіти до таких тем лабораторних занять і самостійної роботи:

- Опитувальник структури темпераменту В.М.Русалова (3 бали)
- 16PF- опитувальник Р.Кеттелла (5 балів).

Рекомендована література

Базова література

1. Альманах психологических тестов. – М., 1995.
2. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. – СПб, 2001.
3. Беседин А.Н., Липатов И.И., Тимченко А.В., Шапарь В.Б. Книга практического психолога. В 2-х ч. – Харьков, 1996.
4. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика личности. – К., 1989.
5. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. – СПб, 2000.
6. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию. – Самара, 2000.
7. Максименко С.Д. Теория і практика психолого-педагогічного дослідження. – К., 1990.
8. Методы социальной психологии / Ред. Е.С.Кузьмин, В.Е.Семенов.– М., 1977.
9. Методы социально- психологической диагностики личности и группы. – М., 1990.
- 10.Мургулец Л.В. Методы социально-психологической диагностики личности: Учебное пособие. – Л., 1990.
- 11.Немов Р.С. Психология. Кн.3. – М., 1998.
- 12.Общая психодиагностика / Под ред. А.А.Бодалева, В.В.Столина. – М., 1987.
- 13.Практикум по психодиагностике. Психодиагностика мотивации и саморегуляции. – М., 1989.
- 14.Практикум із загальної психології /За ред. Т.І.Пашукової. – К., 2000.
- 15.Практикум по общей психологии / Под ред. А.И. Щербакова. – М., 1990.
- 16.Практическая психодиагностика / Под ред. Райгородского Д.Я. – Самара, 1998.
- 17.Психологическая диагностика: проблемы и исследования / Под ред. К.М.Гуревича. – М., 1981.
- 18.Скребец В.А. Психологическая диагностика. – К., 1999.
- 19.Столяренко Л.Д. Основы психологии. Практикум. – Ростов-на-Дону, 1998.
- 20.Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании. – М., 1995.
- 21.Собчик Л. Н. Психодиагностика: методы и методология. – М., 1990.
- 22.Фридман Л.М. и др. Изучение личности учащегося и ученических коллективов: Кн. для учителя / Л.М.Фридман, Т.А.Пушкина, И.Я.Каплунович. – М.: Просвещение, 1988.
- 23.Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М., 1999.
- 24.Шмелев А.Г. Основы психодиагностики. – Ростов-на-Дону, 1998.

Додаткова література

1. Абрамова Г.С. Практическая психология. – Екатеринбург, 1998.
2. Березин Ф.Б., Мирошников М.П., Рожанец Р.В. Методика многопрофильного исследования личности. – М., 1976.
3. Блейхер В.М., Крук И.В. Патопсихологическая диагностика. – К., 1986.
4. Дружинин В.Н. Психология общих способностей. – СПб, 2000.
5. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб, 2000.
6. Леонтьев Д.А. ТАТ. – М., 1998.
7. Личко А.Е., Иванов В.Я. Патохарактерологический диагностический опросник для подростков и опыт его практического использования. – Л., 1970.
8. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков. – Л., 1977.
9. Основи практичної психології / Панок, Титаренко, Чепелева. – К., 1999.
10. Петренко В.Ф. Психосемантика сознания. – М.: МГУ, 2002.
11. Проективная психология. – М., 2001
12. Романова Е.С. Графические методы в практической психологии. – М., 2001.
13. Соколова Е. Т. Проективные методы исследования личности. – М., 1980.
14. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании. – М., 1995.
15. Тест вибору кольорів М.Люшера. РАПІ – Рівне, 1995.
16. Франселла Ф., Баннистер Д. Новый метод исследования личности. – М., 1987.
17. Энциклопедия психологические тестов. Личность. Мотивация. Потребность. – М., 1997.
18. Энциклопедия психологических тестов. Мотивационные, интеллектуальные, межличностные аспекты. – М., 1997.
19. Энциклопедия психологических тестов. Общение. Лидерство. Межличностные отношения. – М., 1997.
20. Энциклопедия психологических тестов. Темперамент. Характер. Познавательные процессы. – М., 1997.
21. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М., 1999.
22. Шмелев А.Г. Основы психодиагностики. – Ростов-на-Дону, 1998.
23. Ядов В.А. Социологическое исследование. – М., 1972.

Інформаційні ресурси Інтернету

- <http://azps.ru/tests/> Тесты для психологов: 16PF Кеттелла. Опросники Айзенка ЕРІ и ЕРQ. Шкалы тревоги Спилбергера. Личностный дифференциал. Социальная фрустрированность Вассермана.
- <http://www.psyportal.info/psygage/test> Тесты в режиме on-line: Определение темперамента. Опросник Г.Айзенка (взрослый и подростковый). Уровень тревожности
- <http://psylist.net/praktikum/> Психодиагностический практикум: Структура темперамента Русалова. Свойства темперамента Стреляу. Акцентуации характера Шмишека-Леонгарда. ПДО Личко-Иванова и МПДО. СМИЛ Собчик.
- Опросники Айзенка ЕРІ, ЕРQ и Самооценка психических состояний. САН. Диагностика эмпатии. Эмоциональное выгорание. Опросники тревожности Тейлор и Спилбергера. Оценка школьной тревожности Филипса. Оценка речевых навыков и речевых притязаний. Мотивация к успеху и избеганию неудач Элерса. Готовность к риску Шуберта. Адаптированность ребенка к школе и мотивация учения. Биографический метод. Психогеометрические типологии. Ценностные ориентации Рокича.
- Уровень притязаний Хоппе. Организаторские способности. Одиночество (социальная изолированность) Рассела и Фергюсона. Коммуникативный контроль Снайдер. Манипулятивное отношение Банта. Мотивационные ориентации в коммуникации. ДДО Климова. Ориентировочная анкета. Самооценка. Исследование самосознания. Самооценка Дембо-Рубинштейн.
- Половозрастная идентификация. Индекс групповой сплоченности Сисора.
- Q-сортировка Стефансона. Опросник родительского отношения Варги-Столина. Тест Мюнстерберга на восприятие. Изучение свойств внимания (Бурдона, Шульте, Числа и буквы). Изучение свойств памяти (Опосредованное запоминание, Кратковременная память, Память на образы, Память на числа, Пиктограмма). Изучение мышления (Понимание рассказов, Выявление общих понятий, Интеллектуальная лабильность, Логичность умозаключений, Логические закономерности, Методика Лачинса). Диагностика готовности к школе. «Нарисуй

человека» Гудинаф-Харрисс. Прогрессивные матрицы Равена. Тест структуры интеллекта Амтхауэра. Диагностика психического развития детей.

- <http://www.infamed.com/psy/> Тесты в режиме on-line: Вербальный
- тест Айзенка IQ, Визуальный тест на депрессию, Импульсивность,
- Количественные отношения, Память на числа, Потребность достижений, Скрининг-тест на депрессию, Сложные аналогии, Числовые ряды, Характерологический тест Шмишека, Шкала депрессии Бека, Шкала депрессии НИИ им. Бехтерева, Шкала депрессии DEPS, Шкала депрессии SCL-90, Шкала тревоги и депрессии госпитальная, Шкала тревоги Спилбергера, Шкала тревоги Тейлора.
- <http://www.bitnet.ru/psycho/> Тесты в режиме on-line: Оксфордский тест способностей личности. 16PF Кеттелла. Диагностика межличностных отношений Лири-Собчик. Темперамент. Характер. Уверенность в себе.
- <http://psypro.8m.com/index1.htm> Заказ профессиональных тестов по электронной почте.
- <http://www.ipat.com> – Институт Тестирования личности и Способностей (Р. Кеттелла).
- www.keirse.com
- <http://www.queendom.com/>
- <http://charlies-playhouse.ch/scientology/tests>